

Street food by Sofia
Pirjo Metiäinen

HAASTEHAKEMUS

25.10.2023

e-mail: pirjo.metiäinen@

Markkinaoikeus

e-mail: markkinaoikeus@oikeus.fi

HAASTEHAKEMUS

Oikaisuvaatimus koskien Padasjoen kunnanhallituksen kokouksessaan 2.10.2023 tekemää § 275 päätöstä Padasjoen Laivarannan sataman vuokra- ja palvelusopimusyrittäjän valinnasta.

Asiatunnus PADDno-2022-249

Oikaisuvaatimuksen tekijä (asiaosainen)

Pirjo Metiäinen
Street food by Sofia (y-tunnus 1666474-1)

p.
e-mail: pirjo.metiainen@

Oikaisuvaatimuksen kohde

Padasjoen kunnanhallitus
PL 35, Kellosalmentie 20
17501 Padasjoki
e-mail: kirjaamo@padasjoki.fi

Vireille

25.10.2023

MAO Markkinaoikeus

Lähettäjä: Pirjo Metiäinen <pirjo.metiainen@...>
Lähetetty: keskiviikko 25. lokakuuta 2023 12.33
Vastaanottaja: MAO Markkinaoikeus
Aihe: Haastehakemus
Liitteet: Markkinaoikeus 25-10-2023 haastehakemus.pdf; PADASJOKI Oikaisuvaatimus 25-10-2023 (1).pdf

Haastehakemus ja oikaisuvaatimuskirjelmä liitteenä.

Varaan oikeuden toimittaa lisää liitteitä.

Yt. Pirjo Metiäinen

p.

Street food by Sofia
Pirjo Metiäinen

OIKAISUVAATIMUS

25.10.2023

e-mail: pirjo.metiäinen@

Padasjoen kunnanhallitus

PL 35, Kellosalmentie 20
17501 Padasjoki

e-mail: kirjaamo@padasjoki.fi

Oikaisuvaatimus koskien Padasjoen Laivarannan sataman vuokra- ja palvelusopimusta

Asiatunnus: PADDno-2022-249

1. Päätös, jota oikaisuvaatimus koskee

Asianosaisena, johon päätös on kohdistettu ja jonka oikeuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa, Street food by Sofia/Pirjo Metiäinen esittää oikaisuvaatimuksen perusteluineen ja vaatimuksineen koskien Padasjoen kunnanhallituksen kokouksessaan 2.10.2023 tekemää § 275 päätöstä satamayrittäjän valinnasta; työryhmä on päätöksessään 20.9.2023 esittänyt uudeksi yrittäjäksi Marko Huttusta (Lomilla Oy).

2. Hakijan vaatimukset

Päätökseen vaaditaan oikaisua sekä laillisuusperusteella eli perusteilla, jotka pohjautuvat lakiin ja lain rikkomiseen sekä tarkoituksenmukaisuusperusteella silloin, kun oikaisuvaatimuskohta perustuu muuhun kuin lakiin eli tehtyihin virheellisiin menettelyihin, kuten jäljempänä on osoitettu eli viranomaisten huolimattomuuteen ja tehtyjen virheiden salailuun.

Hakija vaatii tehdyn päätöksen kumoamista, tarjouspyyntösääntöjen vastaisen ja oikaisuvaatimusaikana tehdyn vuokra- ja palvelusopimuksen kumoamista sekä päätöksen muuttamista hakijan eduksi tässä oikaisuvaatimuskirjelmässä perustelluin syin.

Oikaisuvaatimuskirjelmä osoittaa, että tosiasiallisesti Street food by Sofia/Pirjo Metiäinen tarjous oli kaikin puolin voittanut, eikä muita tarjoustyöryhmän hyväksymiä hakijoita ole ollut.

Hyvän hallinnon oikeusperiaatteet (HL 2:6 §).

Viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

On syytä olettaa, että kyseessä olevassa valintapäätöksessä on sivuutettu hyvän hallinnon periaatteet ja valinta on perustunut enemmän joko poliittiseen valintaan tai hyväveli-toimintaan tai kokonaan valintatyöryhmän taitamattomuuteen tai ymmärtämättömyyteen.

3. Oikaisuvaatimuksen perustelut

Käsittelytiedot

Kunnanhallituksen kokouksessa 22.5.2023 (§ 162) Mira Vilkman on esittänyt ja kunnanhallitus yksimielisesti hyväksynyt työryhmään esittelijän itsensä lisäksi Ari Rantasen, Janne Rajalan, Heikki Toivosen ja Petri Jalkasen sekä ryhmän kokoonkutsujaksi Maria Virtasen.

Esteellisyys (HL 28 §)

Sidonnaisuusilmoituksessaan Heikki Toivonen on vuonna 2022 (<https://padasjoki.fi/media/sidonnaisuusilmoitukset-2022.pdf>) kohdassa ”johto- ja luottamustehtävät elinkeinotoimintaa harjoittavissa yhteisöissä” ilmoittanut olevansa Karabi Oy:n hallituksen jäsen. Karabi Oy:n varsinainen jäsen on Heikki Toivosen vaimo, Birgitta Heino-Toivonen ja Karabi Oy harjoittaa ravintolatoimintaa Padasjoella osoitteessa Keskustie 14 nimellä Ravintola Modetti.

Ravintolapalveluun kuuluu mm. lounas sekä anniskelu.

Yllä olevilla tiedoilla oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että Heikki Toivosen olisi muutenkin ja varsinkin Padasjoen kunnanhallituksen puheenjohtajana pitänyt tietää ja hallintolain 28 § perusteella pitänyt jäädä itse itsensä sekä intressi- että yhteisöjäävyyden perusteella sataman vuokraamista käsittelevästä työryhmästä, sillä on katsottava, että hallintolain 28 §:n 3-kohdan perusteella asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 28 §:n lain 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulle läheiselleen. Kyseisessä lainkohdassa läheisellä tarkoitetaan mm. virkamiehen puolisoa.

Lisäksi on huomioitava, että pääasiassa kyse tarjouspyynnössä on valitun yrityksen tehtävästä ylläpitää jo olemassa olevaa ravintolatoimintaa muine velvoitteineen.

Jo edellä esitetyin jääviysperustein on katsottava, että hallintolain tarkoitusta toteuttaa hyvää hallintoa sekä oikeusturvaa hallintoasioissa on rikottu ja tehty päätös on oikaistava tämän oikaisuvaatimuksen mukaisesti.

Vuokra- ja palvelusopimuksen allekirjoittamisaika

Hilma-palvelussa 26.6.2023 julkaistussa tarjouspyynnössä ”haku satamapalveluiden yrittäjäksi Päijänteen rantaan Padasjoelle”, kohdassa 2.3.3 kohta 10. on ehtona, että ”Padasjoki solmii sopimuksen tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa hankintapäätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Padasjoen kunnanhallituksen päätöksen ote on lähetetty asianosaiselle sähköisesti 11.10.2023, josta on alkanut oikaisuvaatimusaika. Vasta oikaisuvaatimusajan päätyttyä hankintapäätös on lainvoimainen.

Tarjouskilpailun ehdoista poiketen vuokra- ja palvelusopimus on allekirjoitettu oikaisuvaatimusaikana, tiistaina 17.10.2023 (Padasjoen Sanomat 19.10.2023) ja toimi on tarjouspyynnön vastainen, joten jo sillä perusteella tehty vuokra- ja palvelusopimus tulee purkaa.

Epäselvyydet tarjousten määräajoissa ja pyydettyjen asiakirjojen toimittamisessa asianosaiselle (ISO 8601; laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta, julkisuuslaki 621/1999, 11 §; hankintalaki 1397/2016)

Työryhmä on valmistellut ja 26.6.2023 julkaissut Hilmassa kansallisen hankintailmoituksen nro 2023-131930 nimikkeellä ”Haku satamapalveluiden yrittäjäksi Päijänteen rantaan Padasjoelle”.

Tietojen, tarjousten tai osallistumishakemusten lähettämisen määräaika on ollut 25.8.2023 klo 00.00 osoitteeseen kirjaamo@padasjoki.fi tai kirjallisesti kunnan virastoon sen aukioloaikana.

Työryhmällä itsellään ei ilmeisesti ole ollut selkeää käsitystä antamastaan määräajasta, sillä työryhmä on käsitellyt myös hakemuksen *tai hakemuksia*, jotka on jätetty ilmeisesti myöhässä.

ISO 8601 on kansainvälisen standardisointijärjestön (ISO) päivämäärän ja ajan esittämistavasta antama standardi, jonka mukaan aika merkitään siten, että keskiyölle on kaksi merkintää, 00:00 ja 24:00, joista ensimmäinen tarkoittaa vuorokauden alkua ja jälkimmäinen loppua.

Siten tarjousten jättämisen määräaika on tosiasiallisesti päättynyt 24.8. ja 25.8. välisenä yönä viimeistään puolilta öin.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on pyytänyt, vastausta saamatta, kolmelta eri virkamieheltä, yhteensä kuusi eri kertaa, todisteet jätettyjen tarjousten ajankohdasta; kaksi kertaa kirjallisesti Padasjoen kunnan kirjaamoa toimittamaan sekä jätettyjen sähköpostien kopiot, että niiden liitetiedostot, joita ei erikseen ole merkitty salattavaksi.

Lisäksi samaa asiaa on pyydetty sekä satamatyöryhmän kokoonkutsujalta, ympäristösihteeriltä Maria Virtaselta sekä kunnan kehittämispäälliköltä Petri Jalkaselta, mutta heiltä saatuja tietoja ei voida pitää luotettavina, koska annetut tiedot poikkeavat huomattavasti toisistaan, eivätkä ne perustu kirjallisiin todisteisiin.

Laissa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 3 §:n mukaan on noudatettava yleisiä periaatteita; hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi *sekä toimittava avoimesti* ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

On siis oletettavaa, että saapuneiden tarjousten vastaanottamisen ajoissa on huomattavaa epäselvyyttä, jonka vuoksi tehty päätös on hylättävä oikaisuvaatimuksen mukaiseksi taikka oikaisuvaatimuksen esittäjälle on esitettävä luotettava selvitys tarjousten vastaanottoajoista sekä siitä, miksi myöhässä jätetty/jätetyt tarjoukset on käsitelty.

Epäselvyydet tarjouspyynnössä esitetyissä määräajoissa sataman tilojen esittelyssä

Kaikille tarjoajille on varattu mahdollisuus tutustua sataman tiloihin ja toimintoihin ennen tarjouksen jättämistä *vain esittelypäivinä*, jotka olivat ainoastaan 5.7.2023 klo 17–18 sekä 12.7.2023 klo 10–11 ja esittelyihin tuli ilmoittautua kaksi päivää ennen esittelyä ilmoittamalla asiasta sähköpostitse Maria Virtaselle.

Pirjo Metiäinen/Street food by Sofia on ollut paikalla tutustumassa molempina esittelypäivinä. Molempina päivinä esittelijänä on toiminut ympäristösihteeriksi ja työryhmän koollekutsuja Maria Virtanen.

Tarjoajille on annettu tarjouspyynnössä mahdollisuus esittää kysymyksiä Padasjoen kunnalle 31.7.2023 klo 00.00 saakka ja tarjouspyynnössä nimenomaan on mainittu, että *määräajan jälkeen esitettyihin kysymyksiin ei vastata* ja että 8.8.2023 Padasjoki julkaisee mahdollisiin kysymyksiin annetut vastaukset ja muut tarjouspyyntöön liittyvät mahdolliset tarkennukset www-sivuillaan.

Kuitenkin, vastoin työryhmän itse laatimia tarjous sääntöjä, on 20.9.2023 klo 15.40 Maria Virtanen ollut esittelemässä Lomilla Oy:n Marko Huttuselle ja Milla Ylinampalle sataman tiloja ja toimintoja.

Jo tämä on ollut omiaan asettamaan tarjoajat epätasapuoliseen asemaan ja toiminnalla on rikottu tarjouspyynnössä työryhmän itse asettamia sääntöjä.

”Kuitenkin tarjousten käsittelyssä ehdoton vaatimus on tarjoajien syrjimätön ja tasapuolinen kohtelu” (Kuntaliitto.fi, Julkisten hankintojen neuvontayksikkö JHNY).

Koska tässä vaiheessa tarjoukset on avattu ja luettu – myös Maria Virtasen toimesta – on syytä epäillä, että myös tarjousten osalta on saattanut tapahtua salassapitovelvollisuuden rikkomista.

Tarjousvertailun toimittamatta jättäminen

Tarjousvertailua ei ole useista pyynnöistä huolimatta joko pystytty tai haluttu toimittaa asianosaiselle.

Julkisuuslain 11 §:ssä on säädetty asianosaisen oikeudesta tiedonsaantiin eli saada asiaa käsittelevältä tai käsitteeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn. Tarjouskilpailuun osallistuneella tarjoajalla on siten oikeus saada tarjousasiakirjat nähtäväkseen käytännössä hankintapäätöksen tekemisen jälkeen.

Laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta ei määritellä kategorisesti tai säännönmukaisesti mitään tarjousvertailussa tai hankintamenettelyssä muutoin käytettyä tai huomioitua tietoa liikesalaisuudeksi. Jokaisen tiedon tai tekijän asema liikesalaisuutena ja siten lain suojan piirissä ratkaistaan jokaisessa yksittäistapauksessa erikseen hankintayksikön ja viime kädessä toimivaltaisen tuomioistuimen ratkaisulla.

Tarjousvertailun puuttuminen

Sähköpostiviestissään 26.9.2023 klo 15.87 otsikolla ”Padasjoen kunnan valintatyöryhmän ratkaisu” on Padasjoen kunnan kehittämispäällikkö Petri Jalkanen todennut, että: ”Jonkin aikaa otti *tasaväkisten tarjoajien* kanssa miettiminen...” ja ”eipä ollut paljosta kiinni”.

Kuitenkaan oikaisuvaatimuksen tekijälle ei ole haluttu tai pystytty toimittamaan tarjousvertailua, vaikka sitä on kirjallisesti pyydetty useamman kerran Maria Virtaselta ja lisäksi Petri Jalkaselta ja Minna Siljander-Salolta.

Tarjousvertailun epäselvyydet

Tarjousten vertailu on tehtävä hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä ilmoitettujen vertailuperusteiden mukaisesti (Kuntaliitto.fi, Julkisten hankintojen neuvontayksikkö JHNY).

Hilma-palvelussa 26.6.2023 julkaistussa tarjouspyynnössä "haku satamapalveluiden yrittäjäksi Päijänteen rantaan Padasjoelle", kohta 4.

4.1 Tarjousvertailussa sovelletaan seuraavia perusteita

4.1.1 Hinta

Molemmat tarjoajat ovat lehdestä saadun tiedon mukaan tarjonneet vuosivuokraksi 25.000 € (Padasjoen Sanomat 5.10.2023).

4.1.2 Liiketoimintasuunnitelma, jota arvioidaan seuraavin alakriteerein

- tuotteisiin ja palveluihin liittyvä kuvaus
- kehitysnäkymät
- imago eli mielikuva

Padasjoen kunta on pöytäkirjassaan haastatteluista perustellut valintaa seuraavasti: "Haastatteluiden jälkeen työryhmä päätyi esittämään Marko Huttusta sataman uudeksi yrittäjäksi.

Perusteluissa mainitaan "realistisena pidetty liiketoiminta- ja taloussuunnitelma".

"Realismi" eli valintatyöryhmälle luotu tai valintatyöryhmän itse luoma mielikuva ei kuitenkaan ole tarjouspyynnössä mainittu valintaperuste.

4.1.3 Yrittäjän kokemus ja osaaminen, osaaminen ja kokemus yritystoiminnasta

Valintatoimikunnan pöytäkirjasta: "Huttusen ja Ylinampan eduksi katsottiin laaja osaaminen ravintola- ja matkailutoiminnasta useiden vuosien ajalta".

*Kummallakaan ei kuitenkaan ole minkäänlaista osaamista **yrittäjänä** toimimisesta, joka oli tarjouspyynnössä edellytyksenä ja valintakriteerinä.*

Huttusen yritys, Lomilla Oy, on perustettu 25.1.2023, noin yhdeksän kuukautta sitten ja sen päätoimiala on muu liikkeenjohdon konsultointi, ei ravintolatoiminta.

Antamassaan haastattelussa Huttunen on maininnut hänellä olevan n. 30 vuoden kokemus *ravintolatyöskentelystä*, parikymmentä vuotta A&S-ravintoloiden *palveluksessa* (Padasjoen Sanomat 5.10.2023), *ei yrittäjänä*.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on toiminut pitopalvelualan *yrittäjänä* 17 vuotta.

4.1.4 Aukioloajat veneilykaudella 1.5.-30.9. sekä veneilykauden ulkopuolella

Street food by Sofia on ilmoittanut aukioloaikansa vapusta syyskuun loppuun eli veneilykauden ajan seuraavasti:

- maanantaista torstaihin 6.30-21.00
- perjantaisin ja lauantaisin 6.30-22.00
- sunnuntaisin 10.00-21.00

Lisäksi haastattelussa 20.9.2023 Pirjo Metiäinen on ilmoittanut sen jälkeen, kun on valintatyöryhmältä saanut ilmoituksen, että yleinen hiljaisuus (iltaisoin klo 22.00) ei koske sataman aluetta, luvannut pitää tarvittaessa ravintolaa auki pidempään viikonloppuisin ja syksyllä kelien salliessa.

Padasjoen kunta on pöytäkirjassaan haastatteluista perustellut valintaa seuraavasti: "uusien toimintojen aloittaminen ja luominen".

On ilmeistä, että Lomilla Oy:n "uusia toimintoja" ei ole edes tarkoitus aloittaa, sillä Huttunen ja Ylinampa ovat haastattelussaan (PS 5.10.2023) kertoneet, että "ravintola edellä mennään nyt ainakin ensimmäinen vuosi".

Pöytäkirja työryhmän valintakriteereistä ositteessa:

<https://padasjoki.cloudnc.fi/download/noname/%7B62aafb14-ce21-4640-b733-c7ac553938a0%7D/40346>

Mitä Streert food by Sofia tarjoaa

Street food by Sofia on tarjouksessaan sitoutunut ensimmäisenä toimintavuonna mm. ehostamaan maalaamalla huoltorakennusta sekä omalla kustannuksellaan uudistamaan satamarakennusta, tuomaan paikalle viihtyisyyttä mm. kukka-aitailla, penkeillä ja kunnostamalla satama-alueen yleistä siisteyttä ja esim. rakentamalla heti keväällä tankkauspisteelle katoksen.

Myös muille vuosille on valmiina suunnitelmia, kuten esim. tunnusmajakka ja myyntikioskeja halukkaiden vuokrattavaksi.

Koko kylän ongelma eli vuokraperäkärrijen ja -trailereiden puute on luvattu korjata tuomalla niitä paikalle, samoin kuin yrittäjäpariskunnan oma vene. Pirjo Metiäisellä on saaristolaivurin tutkinto ja kansainvälisen huviveneenkuljettajan (CEVNI) pätevyys kuljettaa asiakkaita esim. Kelventeelle tai Metsähallituksen mökille.

Lisäksi tarkoituksena on toimittaa kaksi lasipaviljonkia aiemman jäätelökoskin paikalle yksityistilaisuuksia tai vaikka Päijännepurjehduksen tarvetta varten ja asentaa paviljonkien katoille aurinkosähköpaneelit ravintolan toimintaa tukemaan.

Satama-alueelle luvattiin heti keväällä toimittaa erillinen myyntivaunu, jossa tarjolla on mm. pehmis- ja irtojäätelöä, tuoreita donitseja suoraan donitsikoneesta, kahvia, virvoitusjuomia ym. sekä tehdä yhdessä ravintolan kanssa erilaisia teemapäiviä.

Edelleen viihtyisyyden vuoksi on tarkoituksena tuoda paikalle 18-ratainen seikkailuminigolf-rata ja saunalautta vuokrauskäyttöön, mikäli lautalle löytyy tilaa.

Erityisesti satamapalveluita veneilijöille sekä kaikille satamassa käyville vierailijoille tarkoituksena on sataman alueen kunnostamisen lisäksi liittyä ympäristöystävällisten Roope-satamien ketjuun ja samalla tehdä satamalle turvallisuusohjeet, järjestyssäännöt sekä laiturikartta (myös verkkoon).

Oikaisuvaatimuksen tekijä muistuttaa hankintalain (1397/2016) tavoitteista (2 §):

Lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen ja *ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon ottaen*.

Muuta huomioitavaa

Oikaisuvaatimus on käsiteltävä kiireellisenä (HL 49 e §).

Viranomaisen on päätöksessään annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin. Oikaisuvaatimus päätöksestä on siten käytävä ilmi ratkaisuun vaikuttaneet tosiasiat ja selvitykset sekä sovelletut oikeussäännöt ja oikeudellinen päättely.

Perustelut on aina esitettävä, sillä perusteluvollisuutta koskevia poikkeuksia ei sovelleta oikaisuvaatimus päätökseen.

Jos viranomaisen tai virkamiehen lainvastainen toiminta tai virheellinen menettely on aiheuttanut perusteetonta etua julkisyhteisölle, se voidaan hallintotuomioistuimessa velvoittaa suorittamaan hyvitystä edun tai oikeuden menetyksen kärsineelle.

Asia on jätetty myös markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Liite

Osa liiketoimintasuunnitelmasta haastattelussa luvatuin lisäyksin sekä alustava ruokalista liitteenä tässä oikaisuvaatimuksessa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä varaa oikeuden toimittaa myös muita liitteitä.